

ESENȚA ȘI STRUCTURA MECANISMULUI DE ASIGURARE A SECURITĂȚII ECONOMICE

Alexandru GRIBINCEA,
doctor habilitat, profesor universitar,
Academia de Administrare Publică

Raisa DUȘCOV,
manager, Republica Moldova

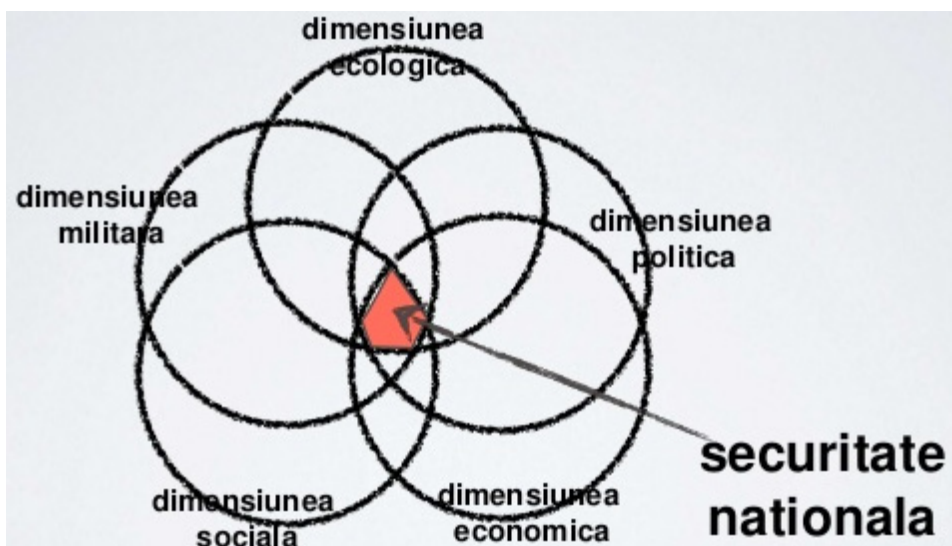
Virginia COJOCARU,
lector superior universitar,
Universitatea de Stat din Moldova

SUMMARY

Economic security – as the ability of individuals, households or communities to cover their essential needs sustainably and with dignity. This can vary according to an individual's physical needs, the environment and prevailing cultural standards. Food, basic shelter, clothing and hygiene qualify as essential needs, as does the related expenditure; the essential assets needed to earn a living, and the costs associated with health care and education also qualify. States, seeks to establish if people affected by different kinds of crisis and conflict can cover their essential needs sustainably. If they cannot do so, states steps in to help protect lives and restore livelihoods. States concentrates on restoring one or several of what are known as „key livelihood outcomes.” These are: Food consumption: What are people eating? Does their diet cover their nutritional requirements? Food production: Are people able to hunt, fish, produce food or forage as they normally would? Income: Do people earn or obtain enough money to cover their basic expenses? Living conditions: Are people protected against bad weather? Do they have the means to cook food? Can they maintain basic standards of hygiene? Capacity: Can the government, civil society, National Red Cross or Red Crescent Societies and others help meet people's economic security needs? addresses these matters through: Relief activities: These are implemented quickly and efficiently with a view to saving lives and protecting livelihoods at immediate risk. Examples include distributing food and essential household items. Livelihood-support activities: These are designed to bolster livelihoods sustainably. Examples include microeconomic initiatives, cash transfers and distributing farming tools or seed – along with training. Capacity-building activities: These aim to build up the capacities of important local institutions so that people affected by crisis or conflict can benefit from improved services. Such activities are often combined with livelihood-support programmes for maximum impact. For instance, EcoSec works with veterinarians to organize campaigns to vaccinate people's livestock in conflict-affected areas. To be as accountable as possible to the people we help. They come first. We make sure that they are well informed, their needs met and their voices heard. In addition, needs assessments and rigorous monitoring and evaluation ensure that our programmes continue to provide pertinent and ever better aid, are experts in livelihood analysis, nutrition, agronomy and agricultural economics, veterinary science, livestock production and management, and financial management.

Keywords: *economic security; mechanisms and elements of economic security.*

Introducere. Statele-națiuni nu mai încheie alianțe militare, ci înțelegeri de natură economico-financiară sau care asigură prosperitatea individului și a comunităților umane. Securitatea modernă este aparent „confiscată” de securitatea economică, aceasta ajungând dimensiunea asiguratorie cea mai importantă a societăților civilizate. În ultimele decenii, R. Moldova s-a remarcat și a marcat procese distructive și criză în aproape toate sferele vieții și activității, după cum sunt: diminuarea volumului de producție, creșterea ponderii industriilor primare în structura exporturilor, creșterea importurilor de mărfuri de uz casnic, produse alimentare, creșterea dependenței economiei naționale de economiile țărilor străine, de conjunctura pieței globale a mărfurilor de larg consum și servicii.

Fig. 1. Dimensiunea securității naționale prin prisma factorilor macroeconomici [4].

Pentru a îmbunătăți gradul de securitate economică este necesar de a dezvolta un mecanism pentru întreținerea acestuia, care reprezintă un set de măsuri organizatorice, economice și juridice, pentru a preveni amenințările economice, și include următoarele elemente: o monitorizare obiectivă și cuprinzătoare a stării economiei și a societății, întru a identifica, anticipa și de a preveni riscurile incertitudinii vizând securitatea economică; praguri de producție indicatori socioeconomi, a căror încălcare conduce la instabilitate și la conflict; eforturile țării de a identifica și de a preveni amenințările interne și externe privind securitatea economiei [1].

Mecanismul de securitate economică reprezintă o paletă largă de măsuri legislative, organizatorice, juridice, politice, militare, socioeconomice, ideologice, informaționale, care vizează identificarea, prevenirea și localizarea riscurilor în adresa securității economice, subiectele puse în aplicarea asigurării securității economice în cadrul competențelor în care sunt atribuite de legea aplicabilă a unui stat.

Elementele majore ale sistemului global pentru asigurarea securității economice a R. Moldova trebuie să fie mecanisme care permit să facă interesele naționale pe termen lung și pe termen scurt reale. Este necesar să se consolideze unitatea sistemului de control pentru a face față obiectivelor strategice ale dezvoltării socioeconomice a țării, pentru a forma un organism de conducere, care să definească volumul resurselor interne, să estimeze posibilitățile științei, ale sistemului bugetar, echilibrul natural și de costuri. Încerc să prezint o schemă generală pentru structura unui mecanism de asigurare a securității economice, care poate fi reprezentată prin următoarele elemente:

1. Interesele naționale; prioritățile, scopurile, obiectivele în economie (strategii pe termen lung și termen scurt). Implementarea mecanismului de securitate economică, principala prioritate este sistemul intereselor naționale ca o colecție a tuturor intereselor majore ale populației care locuiește în R. Moldova, care determină locul și rolul țării noastre în lume.

2. Amenințări și provocări (interne și externe). Ele sunt definite doar pe baza acestor sau altor interese naționale, care există într-un anumit moment sau în viitorul apropiat. Amenințări și provocări pentru a identifica cele mai importante zone ale mecanismului de securitate economică, pentru a da tonul general al politicii naționale și internaționale a R. Moldova, precum și pentru a determina gama celor mai importanți indicatori ai securității economice.

3. Indicatori care sunt sensibili la factorii de mediu extern și intern, reacționează instantaneu la modificările indicatorilor socioeconomi, demografice etc.

4. Praguri, care să separe starea periculoasă și cea nepericuloasă a economiei, precum și să permită să facă previziuni de dezvoltare a economiei moldovenești, ținând seama de anumiți parametri critici. Pragul constituie „linia roșie,” pentru care este periculos să treacă la aplicarea programelor de dezvoltare economică a țării și a regiunilor sale.

5. Evaluarea siguranței bazate pe o comparație între condițiile de moment și previzibile cu valorile de prag ale indicatorilor. Această evaluare va permite analiza stării actuale a economiei și a gradului său de securitate, pentru a prezice posibilitatea menținerii unei economii stabile și o stare stabilă, evaluează gradul de decalaje între situația actuală și tendințele probabile în dezvoltarea viitoare a economiei.

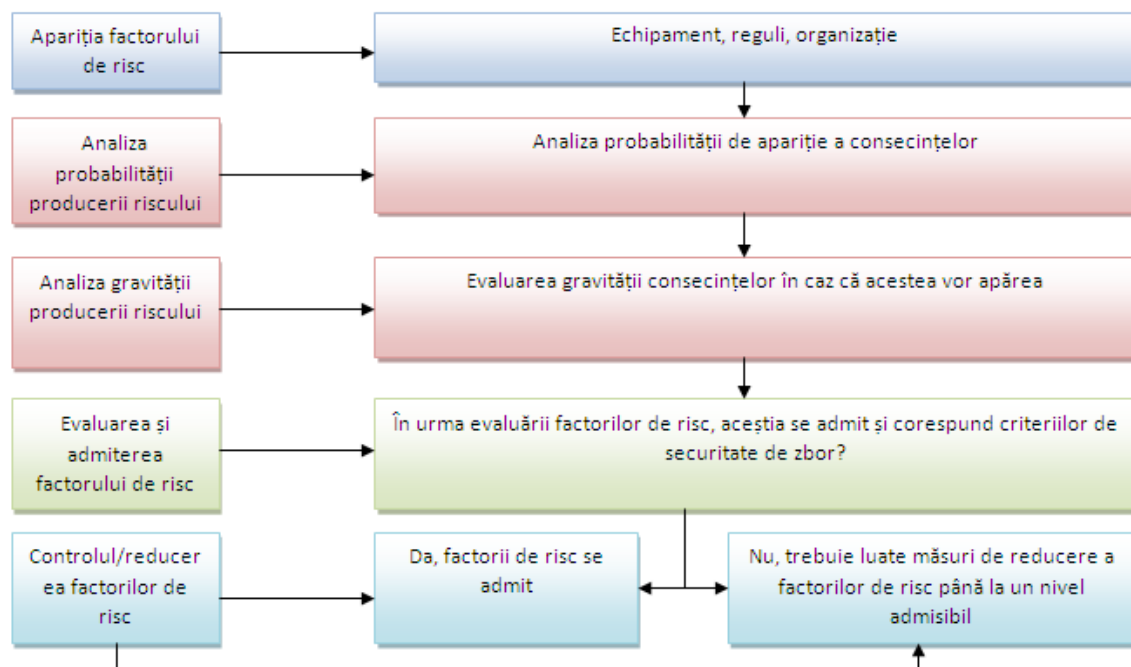
6. Conceptul și strategia de securitate economică. Pe baza gamei de definire a indicatorilor, pragurile de cunoaștere, precum și evaluarea siguranței economiei țării și regiunile sale individuale au format conceptul de securitate economică, precum și versiunea sa privată a strategiei de securitate economică. Aceste proceduri sunt fixate sub forma unor documente de importanță națională și sunt revizuite la fiecare 3-5 ani.

7. Unitatea de management organizațional este „responsabilă” de acreativitatea legată de obiectul analizei, inclusiv evaluarea economiei cu poziția de siguranță, care este o categorie universală.

Mecanismul de securitate economică constituie scopul principal al formării de trei niveluri de securitate economică. Primul nivel de securitate economică globală caracterizează riscurile din R. Moldova, în fața amenințărilor și provocărilor civilizației globale cu alte țări. Al doilea nivel de securitate regională include mai multe subniveluri. Riscuri, sub aspect economic, prezintă Transnistria și Găgăuzia. Al treilea nivel de securitate economică internă a tuturor actorilor sunt întreprinderile.

Conținutul principal al unui mecanism care să asigure securitatea economică a contului R. Moldova:

- determinarea amenințărilor interne și externe, legate de securitatea economică și a informațiilor statului ca un pachet de condiții și factori care pun în pericol interesele economice vitale;
- identificarea criteriilor și a parametrilor stării economiei, care îndeplinesc cerințele de securitate și informații economice și pentru asigurarea protecției intereselor vitale ale țării;
- asigurarea economică și informațională de securitate a țării, să apere interesele sale vitale pe baza tuturor instituțiilor guvernului și să întreprindă măsuri juridice, economice și administrative;
- asigurarea autocontrolului structurilor de stat în procesul de realizare a strategiei personale pentru asigurarea securității economice și informaționale a țării;
- declarațiile statului pentru societate pentru rezultatele activităților sale pentru a asigura securitatea economică.

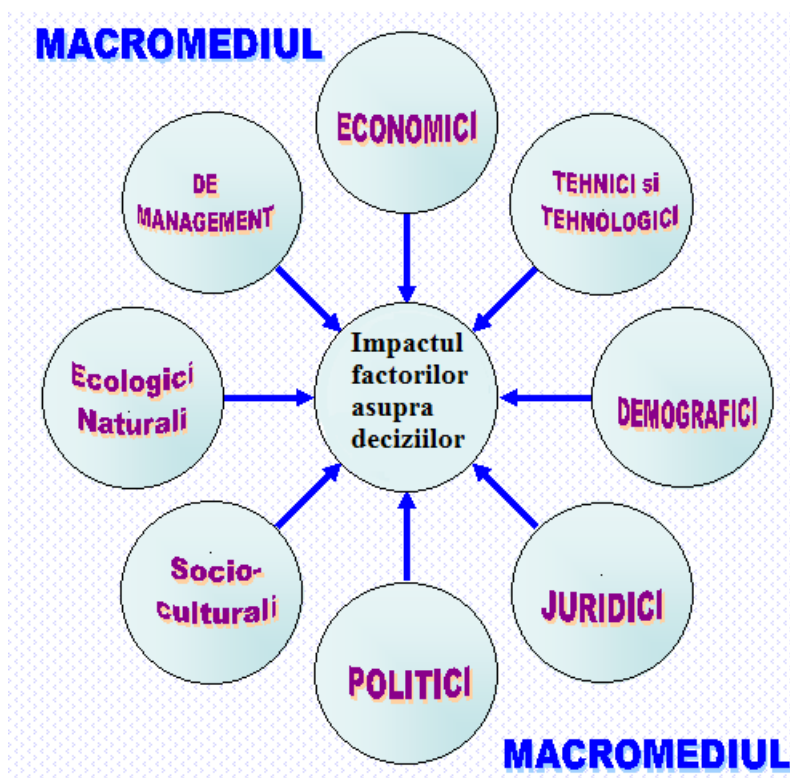

Fig. 2. Factorii de risc și evaluarea lor.

Sursă. <http://www.caa.md/rom/la_materials/>

Mecanismul de asigurare a securității economice a țării este o paletă de măsuri organizatorice, economice și juridice pentru a preveni amenințările economice. Acesta include următoarele elemente [2]:

- monitorizarea obiectivă și cuprinzătoare a economiei privind identificarea amenințărilor interne și externe pentru securitatea economică;
- previziunea evoluției pentru viitor în cazul amenințărilor vizând securitatea economică și implementarea diferitelor măsuri de combatere a acestor amenințări;
- dezvoltarea unor sisteme de criterii, care să permită determinarea existenței riscurilor în adresa securității economice;
- praguri de producție, în limită valorilor – ale indicatorilor socioeconomi, al căror eșec conduce la instabilitate și conflicte sociale;
- activități de stat pentru a detecta și a preveni amenințările interne și externe la securitatea economiei.

Fig. 3. Impactul factorilor de micro- și macromediu asupra deciziilor de securitate economică.

Sursă. Investigațiile autorului.

Voi încerca să identific unele elemente structurale principale ale mecanismului de securitate economică: tehnologice, tehnice și industriale, monetare și de credit, materii prime, energie, mediu, informare și componente ale mediului:

- Componenta tehnologică a securității economice sugerează starea potențialului științific și tehnic al țării, care garantează în termeni rezonabili, în dezvoltarea independentă a celor mai noi soluții tehnologice pentru a asigura un progres în principalele sectoare ale producției civile și de apărare.

- O mare importanță pentru securitatea economică a statului are componența tehnică și industrială. Mai jos se înțelege capacitatea industriei țării în cazul unor încălcări ale relațiilor economice externe și șocurile socioeconomice interne compensate rapid,

efectele negative ale acestora, în mod constant să efectueze reproducerea extinsă, pentru a satisface publicul (inclusiv apărarea).

- Componența monetară poate fi concepută ca fiind capacitatea statului de a primi, de a aloca și a utiliza împrumuturi și investiții străine și să plătească pentru el pentru funcționarea sistemului său monetar și satisfacerea nevoilor sociale în condițiile economice externe și interne adverse.

- Produse alimentare și componentele produselor primare includ asigurarea economiei țării, respectiv, produse alimentare și materii prime în cantități necesare pentru funcționarea eficientă a economiei naționale.

- Componența de energie presupune asigurarea stabilității aprovizionării cu energie fizică pentru consumul intern sau adaptarea economiilor naționale la noile prețuri și conjunctura globală pentru ele. Securitatea energetică implică stabilirea, identificarea și ordonarea evenimentelor, a căror apariție ar

putea provoca, direct sau indirect, daune dezvoltării energiei. Printre problemele care reduc securitatea energetică a statului se numără: amortizarea mijloacelor fixe, diferența dintre prețurile interne și mondiale pentru resursele energetice, ritmul și amploarea privatizării în sediul sectorului, managementul defectuos în care se încadrează disciplina muncii, ceea ce duce la o creștere a numărului de accidente în domeniul energetic al țării.

- Componenta ecologică prevede starea economiei, care să preîntâmpine sau să acționeze la timpul potrivit privind contradicțiile între societate și noosferă, dat fiind faptul că nu este permisă deteriorarea potențialului economic al statului.

- Componenta de informare implică o procedură de schimb reciproc de informații industriale, științifice și tehnice în complexul economic al țării și cu partenerii externi, care vor fi garantate de misterul tehnologiei de producție.

Concluzii. În pofida tuturor dificultăților și problemelor, acesta rămâne obiectivul principal al securității economice și al mecanismului său de a asigura, pentru a consolida sistemul național și opoziția față de amenințările externe și interne. Prin urmare, orice mecanism care să asigure securitatea economică, în mod esențial este dorința autorităților statale și regionale (gestionarea entităților economice individuale) pentru a realiza un mediu sustenabil, emergent cu stabilitate economică, economie ascendentă și dezvoltată, iar pentru aceasta este necesar de elaborat un sistem de valori și praguri, precum și obținerea suplimentară de beneficii și avantaje.

BIBLIOGRAFIE

1. Diaconu B. I. Determinări privind factorii economici și securitatea națională. [On-line]: <www.spo-das.ro/revista/index.php/revista/article/download/216/209>.
2. Gordienko D. V., Fundamentele securității economice a statului: raport analitic./ D. V. Gordienko. – M.: TSSOP, 2009.
3. Menzyuk G. A. Reglementarea juridică a securității economice./ G. A. Menzyuk, E. A. Syrymbaev./ „Herald Kafu,” 2006, № 3.
4. Provocări și amenințări la adresa securității naționale a Republicii Moldova. [On-line]: <<http://moldovenii.md/md/section/591>>.
5. Senchagov V. K. Obiectivele strategice și mecanismul de securitate economică./ V. K. Senchagov./ „Probleme ale teoriei și practicii managementului,” 2009, № 3.
6. Tudose M. Securitatea economică în era transformărilor globale. București: Rao Books, 2013, 256 p.